

Megleszünk itt

„egy valahonnan és nem valahova tartó utazás”
(S. Beckett)

„Van még egy ismertetőjele... El is felejtettem... Ha fáj neki valami, énekel egy dalt. Szöveg nélkül. Csak a hangja szól. Mert nem tud beszélni... Ha fáj neki valami, elnyújtott hangon énekel, így: á-á-á... Panaszkodik...”
(Szvetlana Alexejevics)

Zoltán lába a gázon. Hosszú, nem nagyon kanyargós út, két oldalt jegenyék sora. Derékig ér nekik az árnyék, följebb még áttetszik a lombon a sárga esti fény. A kormányt elég egy kézzel fogni. A szembejövő autók tompa zümmögése, ahogy égő lámpákkal közelednek, és elzúgnak az ellenkező irányba. Színes, zománccfényű kapszulák. Teherautók, kamionok sivító zajjal, szellőkéssel. Oldalról dobják meg a kocsit, az út szélén sekély árok. Egyedül utazni az estében, keresztülvágni a horizontnyi semmin, utazni sehonnan sehová. A fák mögött széles földek bevetetlenül. Sehol egy ház, sehol egy ember. Az autó, amelyben Zoltán ül, talán csak a képzelet és az emlékezet kivetülése, elhibázható pont, cél nélkül kilőtt puszkagolyó.

A rádióból halk zene szól. Egy női hang énekel, nem érdekes, hogy mit. Épp hogy átszűrődik a keréksurrogáson. A fák és a vonalak egyforma ritmusa kábítja a szemet. Itt-ott feltűnik a földek közepén egy ottfelejtett roncs. Jó lenne engedni a kábulatnak. Zoltán halántékába reggeli után beleállt egy kis dárda. Hiába ivott napközben három kávét, hiába masszírozta a halántékát és a füle tövét, a feszítő görcs mit sem enyhült. Délutánra úgy érezte, beleőrül ebbe az alattomos fájdalomba. Elképzelte, hogy jó erősen megragadja a dárda tollát, kitépi a halántékából, és a kiszakadó fájdalmat messzire hajítja. Csakhogy a dárda az idegek közé cövekelte magát. Fájt a szeme, még az orra töve is. Csak valamikor négy óra felé volt ideje beugrani egy patikába fájdalomcsillapítóért. Még ott helyben bevett egyet, víz nélkül is le tudta nyelni. Valamit enyhült a fájdalom, de nem sokat.

A jegenyék között mintha árnyék osont volna, akár egy kutya, minden pillanatban épp csak egy ugrással lemaradva az autótól. A távolban, amerre az autó haladt, feltűnt egy vöröses folt. Talán egy ház oldala, talán egy magára hagyott traktor a föld közepén, mint egy tüdőbeteg véres köpete.

Lehetetlen nap volt. A kerék surrogásában felébredtek a nap visszhangjai. Először egy telefonhívás délelőtről, felköhögött rossz íz. Egy ügyvédbarátja hívta. Magabiztos, erős hang, gyomorból szólt. Olyan emberé, aki mindent tud, amit a test kényeztetéséről és az emberi bolygásról tudni kell. Tudja a szabályokat, tudja, hogyan kell kikerülni őket, és élvezzi, hogy mások azt teszik. Számára az a legfőbb, hogy hatalma van. A hatalom a bátor ember étele és itala. Most azonban megakadt a gép. Fel volt háborodva, amiért a védence fellázadt. Tiszta idióta. Ezt magyarázta lélegzet nélkül, mintha víz alól jönne a hang, a védencére rájött az őszinteségi

roham. Ilyet bazmeg nem pipáltam, becsavarodott, azt mondja nekem, érted, azt mondja, olyan boldog, mint még soha, komolyan, azt hittem, betépett, de nem, mindent be akar vallani, mindent le akar írni, és nem érti, nem érti meg, hogy a vádlottnak törvényes joga hazudni, ez a játékszabály, annyit hazudik, amennyit csak akar, aki vádlott, az hazudjon, mi az, hogy őszinteség, hát ne másszon már el a bűgőcsiga, ne a bíróságon akarjon boldog lenni, mert nincs olyan, hogy valaki bűnös, csak olyan van, hogy hülye, és rá lehet bizonyítani egy gyilkosságot, egy jó kis sikkasztást, nem érdekes, hogy elkövette, vagy sem, hülye és kész. Zoltán megpróbált közbevágni, de nem tudott. Az ügyvéd barátja meg se hallotta. Ilyen nincs, ilyen egyszerűen nincs, ha megvádolnak, egyetlen kötelességed van, védened kell magad, és ha ez a szerencsétlen erre nem hajlandó, ha mindenképpen tizenöt vagy húsz évet akar kapni, akkor ez a vonat nem megy tovább, én nem fogok segédkezni egy öngyilkossághoz, őszinteségből elkövetett öngyilkosság, arra mérget vehetsz, ahhoz se, ha valaki szent akar lenni, ahhoz keressen más majmot, mert az ugyanaz.

– Jó, de mitől vagy olyan biztos benne, hogy ez örültség?

– Na, nehogy már te is ilyenekkel gyere! Fogalma sincs a baromarcújának, mi várja odabent. Azt hiszi, a koszos kis lelkéből ott majd liliomok hajtanak. Dosztojevszkijeset akar játszani? Hát egy faszt. Úgy seggbe kúrják, hogy a száján jön ki.

A rádióban a női hang ugyanazt a dallamot kezdte előlről már vagy tizedszer. A táj és az ég a szürke és a zöld kísérteties árnyalatában kavargott, egymásba oldódva, mintha örvény szippantotta volna magába mindkettőt. És ő mégis képes volt haladni az örvényben, habár ebben egyáltalán nem lehetett biztos. Ehhez ugyanis viszonyítási pontok kellett volna, olyanok, amelyeket ez a szürkészöld örvény nem ránt magába.

– Félreértettél – mondta Zoltán, és megpróbált nevetni, hogy kibillentse a barátját a monológból –, ez az ember most azt választja, ami pillanatnyilag a legkellemesebb neki. Már elítélte magát, ezen senki nem segíthet, és szüksége van egérútra, oldalajtóra, amin elslisszolhat maga elől, hogy jónak érezhesse magát. Jobb, ha beletörődsz, nem győzheted meg, hiába lesz még rosszabb neki, ha nyakig ül majd az igazságban, és nem lesz választása.

– Szóval egy idióta.

Ebben nagy röhögésekkel egyetértettek, és megbeszélték, hogy a következő hétvégén összejönnek egy kis kerti sütögetésre, hadd találkozzanak egymással a lányok is, ők meg egy jót viszkiznek.

A vörös folt közelebb jött. Már látni lehetett, hogy nem házfal volt, nem is traktor, hanem egy coca-colás plakát a semmi közepén. Every little thing is gonna be alright. Ez volt ráírva.

Csak ez a szaros fejfájás múlna már el!

Az út mentén elfogytak a jegenyék. A szálló estben hűlni kezdett a táj. A távokban egy darabon sín futott. A mező barna, zöld és szürke foltjai elérhetetlenül suhantak át a szélvédő üvegén. Egy bokor mögött hirtelen feltűnt egy tábla, de ez most sokkal gyorsabban suhant el, mint az előbb a coca-colás plakát. Zoltánnak esélye sem volt, hogy elolvassa, mi áll rajta. A mutató nyolcvan fölött ingott a műszerfalon. Jobb oldalt a száraz és kócos gazok közt elmaradt egy kilométerkő. Zoltán mégsem haladt a tájban. Az autó kapszulája körül a tér ugyanolyan sebes-

séggel tágult, mint ahogyan ő a kapszulán belül a gázt taposta. Állandóan ugyanaz a facsoport suhant el mellette, és hiába hagyta el, a következő pillanatban megint előtte volt. A mezőt ugyanott metszette ketté egy földút, a magasfeszültségű vezeték tenyérnyíval sem húzódott arrébb, és a lemenő Nap is ugyanott állt az égen. Mintha odaszögelték volna, az ég narancsosan perzselődött körülötte. Zoltán megpróbálta változtatni a sebességet. Először gyorsított, aztán lelassult egészen harmincig. Ez sem segített. Ha gyorsabban ment, gyorsabban tágult a tér, ha lassabban, lassult a tágulás is. Egy helyben állt. A visszapillantó tükörben ugyanazt a végtelent látta, mint maga előtt. Elérhetetlen. A cél, hogy haza akar jutni, egyre képtelenebb és egyre elviselhetetlenebb képzelődés volt. Talán csak a fejfájás zavarta össze az érzékeit. Hasogatott a halántéka. Elhatározta, hogy a következő faluban, ha egyszer eljut odáig, bemegy az első kocsmába, és iszik még egy kávét.

Úgy látszik, az efféle elképzelésektől, hogy az út el fogja vezetni egy faluba, és ott vár rá egy kocsmá vagy egy presszó, ahol kávét kaphat, nem tudott megválni. A távolban meglátott egy alakot az út mentén. Egy stoppos? Megörült neki. Nem szokta felvenni a stopposokat, de most meg fog állni. Jó lenne, ha ülne valaki mellette, akit meg lehet szólítani. De miután jobban megnézte, egy csenevész fa lehetett inkább. Nem látta pontosan, merre fordul az út, mielőtt eléri azt a facsoportot, amely nem közeledett felé, és nem távolodott tőle.

Ebben a pillanatban eszébe jutott a vádlott, a barátja védenca. Vajon miért pont most jutott eszébe? Miről? Mintha ott ült volna mellette. Nem volt szükség rá, hogy megszólítsa. Értette őt. Bárkivel megeshet az ilyen. Gyilkossággal vádolják, pedig csak annyi történt, hogy ráültette az élete egy csúszdára, egyik szerencsétlenség történt vele a másik után, gyenge volt, akárhogy próbált, nem tudott megkapaszkodni a csúszda szélében. Rossz döntéseket hozott, és minél inkább igyekezett megállítani a csúszást, annál gyorsabban száguldott az ismeretlen sötétség felé.

Ez a sötétség ő maga volt. Egy idő után már nem védekezett. Nem próbálta megállítani magát, úgyse ment volna. Inkább hátradőlt, legalább a száguldást élvezze. Már szinte zuhant. Egész elfuserált életével zuhant magába. És egy szép őszi nap, ami annyi mindenre lett volna jó, neki épp arra szolgált, hogy gyilkos legyen. Elszakadt a biztosítókötél. Megtörténhet bárkivel bármelyik napon.

Nyomta a gázt. A szám véget ért a rádióban, híreket mondtak. A délután folyamán Madridban nagy erejű robbanás történt, de lehet, hogy rosszul értette a városnevet. A rendőrség terrortámadásra gyanakszik. Több városrészt lezártak, nagy erőkkel kezdték meg a nyomozást.

Zoltán mintha bódulatból ébredt volna. Nem engedheti meg magának, hogy együttérzést tápláljon egy gyilkossal, vagy hogy mindenféle viszonylagosságokkal játszadozzon! A gyilkos az gyilkos, akkor is, ha kitör belőle a nagy őszinteség.

A hírek után megint zene szólt. Ugyanaz a szám, mint az előbb. Ugyanaz a női hang. Most jobban odafigyelt, miről is szól a szám. A reggelről szólt, a kelő napról, meg arról, hogy a kelő nap látványa olyan, mint egy ökölcspás, ami segít józannak maradni, és hogy ez a dallam tiszta és igaz. Mit jelent az, hogy józannak maradni? Gúny volna ez a tiszta és igaz dallammal?

Zoltánnak erről a gúnyról eszébe jutott, amit reggel mondott a feleségének. Nem gondolta meg. De hát hajnali fél nyolc volt. Igen, de akkor sem kellett volna

odapakolnia neki, hogy nem bírja a lélekvájkálást. Noha nem bírja, főleg kora reggel és késő este, vagyis olyankor, amikor találkoznak. Ki kellett volna bírnia. Végül is bármikor művészi fokon képes arra, hogy a családi együttlét, a harmonikus viszonyok fenntartása érdekében egy maréknyi láthatatlan vattacsomóval jó alaposan bedugaszolja a fülét. Most is ezt kellett volna tennie. De nem bírta. Kihagyott a figyelme, ezért véletlenül odafigyelt. Ezenkívül rettenetesen idegesíti, hogy Ágnes egyszerűen nem akarja felfogni, hogyan működnek a dolgok. Hogyan működik ez a kurva világ. Pedig rengetegszer elmagyarázta már. Úgy működik, édesem, ezt az édesemet kellemetlenül megnyomta, hogy minél pofátlanabb vagy, annál normálisabbnak tartanak. Tetszik vagy nem, ez van. Neki se tetszik. Nem ő találta ki, hogy így legyen. Ha elég pofátlan vagy, akkor mindent szabad. Az emberek hisznek benned és támogatnak. Kérlelni fognak, hogy csapd be őket, rabold ki őket. Kérlelni fognak, hogy szard le az úgynevezett lelküket. Mert az ember szolgának születik, nem szabadnak, és a legkényelmesebb, következésképpen a legkellemesebb számára, ha talál valakit, aki úgy is kezeli, mint egy szolgát. Ezt a valakit aztán imádni fogja, miközben irigye lesz, és gyűlöli, de úgy fog vigyázni rá, mint élete kincsére, senkinek nem engedi meg, hogy elvegye tőle. Csakhogy ehhez felmentésre van szükség. Bizonyosság kell neki, hogy nem a saját hibájából, nem a saját vágyainak engedve lett szolga, hanem mások erőszakossága, erkölcs-telensége miatt, ezért a legpofátlanabbat, a legéretlenebbet fogja urának választani, hogy zúgolódhasson, panaszkodhasson és méltatlankodva mutogathasson a becses lelkére. Az a helyzet, hogy a lelkükre mindig a gyengék szoktak hivatkozni.

– És te, Ágnes, minden vagy, csak éppenséggel gyenge nem. Azt nem lehet rád mondani.

Ezt mondta hajnali fél nyolckor a reggeli mellett. Tea, pirítós, sajt. Kár volt. A figyelem kihagyása. De hát nem volt mit tenni, a dolgok természete az, hogy széjjelmennek, elfoszlanak, szép lassan még a kövek is elporladnak. Ez ellen a legjobb szándékkal sem lehet mit tenni. Ekkor állhatott a halántékába az alattomos kis dárda, de csak reggeli után kezdte magát mélyre fúrni. Igazából azért volt az egész, mert Ágnes a reggelinél azt a kis félig átlátszó, makaróni- vagy spagettipántos, lila selyemhálóingét viselte. Az biztos, hogy valami tésztaféleség volt. És attól ő egyszerűen megőrül. Minden vér kiszáll az agyából, és a farkában kezd lüktetni. Elég hülye dolog, hogy az embernek feláll a farka a saját feleségétől. Ezt biztos nem mondaná el az ügyvédbarátjának. Összezavarják a fantáziaképei. A képzeletében Ágnes a gyönyörtől és a kimerültségtől levegőért esedező kicsiny állat. Minden pórusa nyitva van, és eltelik az ő leheletével, izzadságával, ondójával. Könnyörög neki, hogy hagyja abba és folytassa, liheg, sír, és ő ocsmányabbnál ocsmányabb dolgokat suttog a fülébe, és már egyikük sem tudja, hol van a határ a fájdalom és az öröm, az emberi és a nem emberi között, ez tartana órákon keresztül, amíg csak mozdulni tudnak. Ezt képzeli el, és ha ez azt jelenti, hogy ő tulajdonképpen kínozni szeretné Ágnest, megkínozni, összetörni, megsemmisíteni, a szolgájává tenni, akkor igen, meg akarja semmisíteni őt, és a szolgájává szeretné tenni, hogy ebből a megsemmisülésből csodaszzerűen újra meg újra újjászülessen, és éljen, mert ez az élet, megsemmisülés és újjászületés körforgása, de ez a test, amelynek lassan tizenöt éve minden hajlatát, zugát, illatát, feszességét ismeri, ehelyett

még mindig elérhetetlen a számára, még mindig csupa kétségbeejtő feltétel, csupa kétely és visszautasítás, ami nem egyszerűen kétségbe ejti, hanem eltörli, megsemmisíti, és ebből a vigasztalan megsemmisülésből nem fakadhat újjászületés.

Ágnes pusztá léte az ő megalázása és kigúnyolása. Ha úgy nézzük. Persze, közben nélküle egyszerűen nem tudna élni. Semmit nem tudna. Ami akkor azt jelenti, hogy csak hozzá képest él, és akkor muszáj úgy néznünk. Megalázás és kigúnyolás. Lám, elég, hogy Ágnes reggel selyemhálóingben találjon az asztalhoz ülni, miután ő már vagy húsz perce egy öltöny és egy vasalt fehér ing börtönébe zárta magát, és máris elbizonytalanodik. Nem tudja, hol van, köd vonja be az elméjét, és olyanná válik, mint egy gyerek, aki nem kap meg valamit, amit nagyon kíván. Elgyengül. Gyenge lesz, pedig erősnek kellene lennie. Ágnes minden apró gesztusának végső soron egyetlen célja van, hogy gyengévé és nevetségessé tegye őt önmaga előtt.

Csak hogy ő nem lesz e játék áldozata. Ágnes, nem egyéb, mint az ő férfiasságának próbája. Kiszámíthatatlan, mint a tenger, de hiányzik belőle a döntésekhez szükséges erő, ahogyan a tenger sem hoz döntéseket. Neki viszont állhatatosságra van szüksége. Egy férfi nem térhet el a maga választotta úttól. A törvénytől, amelyet magának szabott. Mert benne és csak benne van meg a dolgok megfordításának képessége. Nehogy már Ágnes kis jancsibohóca legyen belőle! Hiába szégyeníti meg a pusztá létevel is, hiába kell hordoznia a gúnyt az idegeiben, a hajó utasai is gúnyolódhatnak a kormányossal, mikor derült az idő, de törjön csak ki a vihar, ki másban bízhatnának? Mert csak a kormányosban, igenis csak benne van bátorság szembenézni a halállal annak érdekében, hogy másokra vigyázzon. Mindenki más egyedül magát menti, egyedül magára gondol. Ágnes csak nő, ő viszont férfi, és úgy is viselkedik, ahogy egy férfinak kell.

Zoltánt e szavak nyomán is végtelen fájdalom és szomorúság töltötte el, amiből mintha egy hinta nyiszogása ébresztette volna. Előre-hátra, előre-hátra lengett a hinta, nyikorgott. Valahonnan a motor felől jött a hang. A következő pillanatban azonban úgy hallotta, mintha a bal hátsó kerék felől jönne. Félre kellene állnia, hogy megnézzze, mielőtt lerobban a kocsi, mielőtt elszakad valami, vagy letörik, és itt marad a semmi közepén. De mit nézzen, ha egyszer nem tudja, honnan jön? Félt kiszállni a kocsiból, elhagyni ezt a biztos kapszulát, mintha ez a végtelen, száraz táj bármelyik pillanatban magába nyelhetné, eltüntethetné, ahogyan lassan magába nyeli a nappali fény utolsó maradékait is, mindent, ami még mozdulni képes, ami át akar kelni rajta. Elhatározta, hogy egyelőre nem figyel a nyikorgásra. Elvégre ugyanúgy elmúlhat, ahogyan jött. Ezzel azonban csak azt érte el, miközben a gázzal szeményit sem vette lejjebb a lábát, hogy ettől kezdve minden érzékével az éles nyiszogásra tapadt, regisztrálta az éles, ritmikus hang csillapodását, erősödését, az irányát, ez a hang volt a határ közte és a környező sötét üresség között, aminek a forrása egy fenyegető hiba volt, és mintha száz füle nőtt volna hirtelen, és száz szeme, mindegyikkel ezt a hibát kereste. Nyilvánvalóan meg kellett volna állnia, de félt, hogy nem fogja tudni újra elindítani a kocsit. Nem is tudna mivel világítani, csak a mobiltelefonjával, de az semmire sem elég. Nem jött szembe senki, és mögötte is üres volt az út. Észre sem vette, hogy hosszú ideje teljesen egyedül van. Félreállt egy nyárfa közelében, lekapcsolta a világítást, a biztonsági zárral lezárta az ajtókat, és a tarkóját nekivetette a fejtámlának.

Csönd volt. Fel akarta hívni Ágnes, hogy megmondja, később ér haza. Hosszan kicsöngött, a csöngést már szinte álmában hallotta, aztán Ágnes helyett egy kellemetlen női hang szólalt meg. Nem értette, mit mond.

Zoltán nyugodtan aludt a vezetőülésben. Álmában fogta a kormányt, lába a gázon volt, szólt a rádió. A táj sebesen rohant el mellette. Száguldó villanypóznák, fekete árbcok. A nap magasan állt, az aszfalt fölött pára remegett. Izzadt, belekábult a melegbe. Látta magát, amint a kormányon ül, látta a száguldó villanypóznákat balra elsuhanni, de az, aki mindezt látta, mintha egy test nélkül lebegő tudat lett volna. Kellemes érzés volt. Egyszer csak, miután autója beért egy városba, visszazuhant a testébe. Rengeteg ember volt az utcán, a forgalom is nagyon sűrű volt. Csak lépésben lehetett haladni. A járdán mindenfelé sorok álltak. Az emberek türelmesen váraoztak, senki nem vitatkozott.

Zoltán átment egy széles hídon, lenézett, csillogott a víz, hosszú kenek siklotak rajta. Kedvet kapott, hogy kiszálljon, és sétáljon egyet a vízparton. A híd után egy kereszteződésnél pirosat kapott. Mellé ért egy csodaszép piros autó. Úgy érezte, meg van tiltva neki, hogy akár csak odapillantson rá. Mintha a helytartó feleségét hozták volna hordszéken, és akinek kedves az élete, annak lehajtott fejjel félre kell fordulnia, de még jobban teszi, ha le is borul. Zoltán mégsem volt képes betartani a tiltást. Oldalra pillantott, és majdnem kiesett a szeme. A piros autó hátsó ablakából két gyönyörű agárfej nézett vissza rá. Két nyurga agárfej, két hosszú, fehér orr, nagyon fáradt agárszemek. Ők utaztak a piros kocsiban. És ahogy jobban megnézte, a városban mindenkinek hosszú agárfeje volt.

